

18 בדצמבר 2008

סוגרים שנה | איפה לשים את הכסף שלנו

האם זה הזמן להפקיד כספים בקרן השתלמות

סוף השנה הוא הזדמנות אחרונה ליהנות מהטבות מס על הפקדה בקרן השתלמות ● האם כדאי לעשות זאת לאור הירידות בבורסה ובאיזו קרן השתלמות לבחור

מאת אלי שמעוני

שנת 2008 מגיעה לסיומה, סוף שנה קלנדארית היא ההזדמנות האחרונה ליהנות מהטבות המס בהפרשות לקרן השתלמות. מתחילת השנה הפסידו קרנות ההשתלמות כ-20% מכספי החיסכון, ומהן קה חלק מהכספים שהופקדו במשך תקופה ארוכה. כעת רבים שואלים את עצמם האם כדאי להפריש כספים לקרן ההשתלמות, נוכח ההפסדים. אלא שלא חייבים להפריש כסף לקרן השתלמות עם חשיפה למניות. מי שחושש מהמשך הירידות בבורסה, יכול לנצל את הטבת המס בהפרשה לקרן השתלמות ולהפריש כספים לקרן השתלמות בעלת תמהיל השקעות סולידי, וכך לא לטכון את הכספים.

רים במשק מקבלים הטבה זן נוסף על קרנות ההשתלמות לשכירים, קיימות גם קרנות השתלמות למורים, לעצמאים ולחברי קיבוץ. התנאים בקרנות האלה שונים מהתנאים בקרנות הרגילות של השכירים. המורים, לדוגמה, יכולים למשוך את הכסף מקרן ההשתלמות לאחר שלוש שנים.

איך השפיע המשבר הכלכלי על קרנות ההשתלמות שלנו?

הירידות החדות במחירי המניות ואיגרות החוב פגעו בחסכונות בקרנות ההשתלמות. קרנות ההשתלמות הגדולות בישׂ ראל (קהל, כנרת, דש השתלמות ואחרות) הן קרנות במסלול השקעות כללי. במסלול זה הכספים מושקעים לפי שיקול דעתו של מנהל הקרן ובהתאם לתקנון הקרן. קרנות ההשתלמות במסלול הכללי משקיעות לרוב, עד 30% מכספן במניות, והשאר באיגרות חוב ממשלתיות ובאיגרות חוב של חברות.

אז כמה כסף הפסדנו בעצם?

תלוי בעיקר בקרן ההשתלמות שלך ובאיזה מסלול השקעה מאופיינת הקרן, אך ניתן להגיד כי רוב העמיתים הפסידו בקרנות ההשתלמות בממוצע כ-20% מתחילת השנה. כאשר חלק מקרנות ההשתלמות הפסידו אף יותר. לדוגמה קרן ההשתלמות כנרת, שנוהלה בעבר על ידי בנק הפועלים וכיום מנוהלת על ידי פריזמה, הפסידה 26.4% מתחילת השנה. קרן ההשתלמות רעות כללית בולטת לטובה בירידת של 15.9% בלבד מתחילת השנה. בנוסף להפסדים מנהלי קרנות ההשתלמות גם לוקחים דמי ניהול, כך שההפסד בפועל גדול אף יותר. לרוב העמיתים ההפסדים השנה מחקו את כל ההפקדות מתחילת השנה. המשמעות היא ששחיקת ערך הכסף שכבר הופקד בשנים עברו, גדולה מסכומים שהפקדנו השנה. לדוגמה מי שיש בקרן ההשתלמות 100 אלף שקל, והקרן הפסידה כ-20% מתחילת השנה, הפסיד כ-20 אלף שקל. סכום זה גבוה מסך ההפרשות לקרן מתחילת השנה.

האם יש קרנות שהפסידו פחות?

כן. נוסף למסלול ההשקעות הכללי קיימים מסלולי נוספים, כמו קרן השתלמות המשקיעה בעיקר במסלול שקלי קרנות השתלמות המשקיעות באיגרות חוב מדדיות וקרנות השתלמות כספיות המשקיעות באפיקים שקליים קצרים. ניתן להעביר את קרן ההשתלמות, ולעבור בין אפיקי השקעה שונים, על פי רמת הסיכון המבוקשת. כמו כן קיימים מסלולים בעלי רמת סיכון גבוהה יותר

מהי קרן השתלמות?
קרן השתלמות היא תוכנית חיסכון הנהנית מהטבות מס. במסגרת התוכנית האתא מפקידים מדי חודש העובד והמעביד כספים בקרן – בהתאם לגובה שכרו של העובד. את הכספים בקרן ניתן למשוך לא-חר שש שנים לכל מטרה וללא שום תנאי. קרן השתלמות נחשבת למכשיר חיסכון אטרקטיבי מפני שהמדינה מעניקה הטבות לחוסכים בה: פטור ממס על הרווחים שצור בה החשבון, פטור ממס הכנסה על הסכום שמשלם המעביד, פטור ממס בריאות ופטור מביטוח לאומי.

מהן ההטבות בקרנות השתלמות?

ההפקדה לקרן השתלמות לשכירים בנויה מהפקדה של מעסיק ועובד, כאשר המעסיק מפריש לקרן עד 7.5% מהשכר, והעובד מחויב להפריש לפחות שליש מההפרשה של המעסיק, כלומר 2.5% מהשכר. מבחינת המעסיק והעובד קיימת הטבת מס. כלומר עד שכר של 15,712 שקל ההפקדה אינה נרשמת כהכנסה ולכן לא משלמים עבורה מס הכנסה, מס ביר אייל גורן, יו"ר הוועדה המקצועית בפורום מנהלי החסדרים הפנסיוניים ומנכ"ל דוידוף. "שש שנים מיום פתיחת קרן ההשתלמות אפשר לקחת את הכסף כסכום נטו ומשמעות הדבר היא היסכון כל עלויות המס אותן רגיל לראות השכיר בתלוש השכר. סעיף זה יכול להניב חסכון מס של עד 7,065 שקל לשנה. בנוסף לא משלמים מס רווח הון על כספים שהופקדו בעבר, כלומר מר לא משלמים מס על רווחים (אם הקרנות ישיגו רווחים)".

מי זכאי להפקיד בקרן השתלמות?

עובדים שמקום העבודה שלהם מסווג כיום לחסוך בעבורם בקרן השתלמות. לפי נתוני משרד האוצר רק כ-30% מהשכיר

המתמחים במניות. ככל שמשקיעים לטווח ארוך יותר, הכדאיות במסלול מנייתי עולה.

אז איפה לשים את הכסף?

"למי שצפוי לפדות את כספי קופת ג' מל בעוד שנים רבות, כדאי לבחור במסלול כללי, או לשקול את המסלול המנייתי", אומר אייל גורן. "מי שצפוי לפדות את קר פת הגמל בשנים הקרובות, עדיף שישים את הכסף במסלול שמרני, כמו זה השק לי או המדרי. במקרים אלו חשוב במיוחד לוודא עם מנהל הקופה שאיגרות החוב הן לטווח פריון קצר. בדריקה זו חשובה, מכיוון שאיגרות חוב עם טווח פריון ארוך עשויות להיות תנודתיות מאוד, לעתים אף מסוכנות כמו השקעה במניות".

האם כדאי בכלל השנה להפריש כסף לקרנות ההשתלמות? הרי הן מפסידות.

מכיוון שקיימת הטבת מס לא כדאי לוותר על הזכות להפריש לקרן השתלמות. מי שחושש מהמשך ירידות יכול להעביר את הקופה למסלול שקלי או מסלול אג"ח קצר ובכך להקטין את הסיכון.

למה צריך בכלל קרן השתלמות? הרי יש לי קופת גמל.

קרן ההשתלמות מבוססת על הפרשה נוספת, ולא הפרשה שבאה להחליף את ההפרשה להסדר פנסיוני (קופת הגמל, ב"י טוח מנהלים או קרן פנסיה). כך שלמעשה מדובר על עוד הטבת מס שאפשר לנצל. "חיסכון בקרן ההשתלמות יכול להיות השלמה ותוספת לחיסכון הפנסיוני. למר ער הפרישה אך את הצבירה ניתן לקבל גם בתום שש השנים בזמן שהפקרות לביטוח פנסיוני מיועדות ברובן לפרישה בלבד", אומר גורן.

מכיוון שקיימת הטבת מס לא כדאי לוותר על הזכות להפריש לקרן השתלמות. מי שחושש מהמשך הירידות בבורסה יכול להעביר את הקופה למסלול שקלי או מסלול אג"ח קצר

אז כמה הפסדנו? תלוי בעיקר בקרן ההשתלמות שלך ובאיזה מסלול השקעה מאופיינת הקרן. רוב העמיתים הפסידו בקרנות ההשתלמות כממוצע כ-20% מתחילת השנה